

- 1. Minkä toisen maailmanuskon kanssa kristinuskolla on vahva yhteinen historia?**
 - Juutalaisuuden.
- 2. Minkä kyvyn Saul menetti hetkeksi Kristuksen ilmestyttyä hänelle?**
 - Näkökyvyn.
- 3. Kuka toimi arkkipiispana Paavalin jälkeen?**
 - Johannes (Rinne).

- 1. Millä toisella nimellä rabbi Saul paremmin tunnetaan?**
 - Apostoli Paavali.
- 2. Kuinka monta pitkää ja erityisen merkittävää lähetysmatkaa apostoli Paavali teki?**
 - Kolme.
- 3. Kuka huolehtii luostareiden taloudesta vanhan kirkollisen perinteen mukaan?**
 - Luostarit itse.

- 1. Kuka syytti kristittyjä vuoden 64 Rooman palosta?**
 - Keisari Nero.
- 2. Mistä kaupungista apostoli Paavali lähti matkaan lähetysmatkoilleen?**
 - Antiokiasta.
- 3. Kuinka monta ekumeenista kirkolliskokousta on pidetty?**
 - Seitsemän.

- 1. Kuka lopetti kristittyjen pitkään kestäneet vainot?**
 - Keisari Konstantinos.
- 2. Mitä Paavali perusti isoihin kaupunkeihin?**
 - Seurakuntia.
- 3. Mitä ekumeenisissa kirkolliskokouksissa päätettiin?**
 - Kristillisen kirkon opista ja kaanoneista.

- 1. Missä jumalanpalveluksia toimitettiin ankarimpien vainojen aikana?**
 - Katakombeissa.
- 2. Kuka ainoastaan pystyi tuomitsemaan Rooman kansalaisen kuolemaan?**
 - Rooman keisari.
- 3. Miksi yleisiä kirkolliskokouksia kutsuttiin ekumeenisiksi?**
 - Edustajia oli paikalla kaikista sen ajan paikalliskirkoista.

- 1. Ketä voidaan pitää munkkilaisuuden perustajana?**
 - Antonios Suurta.
- 2. Milloin solmittiin Pähkinäsaaren rauha?**
 - Vuonna 1323.
- 3. Kuka kutsui koolle ensimmäisen ekumeenisen kirkolliskokouksen?**
 - Keisari Konstantinos.

- 1. Missä päätettiin paikalliskirkkojen yhteisistä asioista?**
 - Kirkolliskokouksissa.
- 2. Milloin solmittiin Täyssinän rauhansopimus?**
 - Vuonna 1595.
- 3. Mitä aleksandrialainen pappi Areios väitti?**
 - Kristus on luotu olento.

- 1. Millä toisella nimellä kirkon oppeja kutsutaan?**
 - Dogmeiksi.
- 2. Mikä paikkakunta oli ensimmäinen Karjalan keskus?**
 - Käkisalmen kaupunki.
- 3. Mitä Nestorios väitti?**
 - Neitsyt Maria oli vain Kristuksen synnyttäjä, eikä Jumalansynnyttäjä.

- 1. Missä pidettiin ensimmäinen ekumeeninen kirkolliskokous?**
 - Nikeassa.
- 2. Mitä toista nimeä seurakunnasta käytettiin?**
 - Pogosta.
- 3. Missä pidettiin sekä 5. että 6. ekumeeninen kirkolliskokous?**
 - Konstantinopolissa.

- 1. Mikä harhaoppi kumottiin ensimmäisessä kirkolliskokouksessa?**
 - Areiolaisuus.
- 2. Mikä pieni sivuluostari on nimeltään?**
 - Skiitta.
- 3. Mikä on kuvainraastosta käytetty nimi?**
 - Ikonoklasmi.

- 1. Mihin patriarkaattiin Suomen ortodoksinen kirkko kuuluu?**
 - Konstantinopolin ekumeeniseen patriarkaattiin.
- 2. Kuka toimi Novgorodin arkkipiispana vuosina 1526-1542?**
 - Makari.
- 3. Kuka alkoi puhua vahvasti ikonien puolesta kuvainraaston aikaan?**
 - Johannes Damaskolainen.

- 1. Milloin kirkko sai alkunsa?**
 - Helluntaina.
- 2. Kuka lähetettiin lähetysmatkalle vuonna 1534 Karjalaan?**
 - Pappismunkki Ilja.
- 3. Milloin ikonoklasmin voittoa juhlitaan?**
 - Ortodoksisuuden sunnuntaina.

- 1. Mikä on Rooman rauhanajasta käytetty nimitys?**
 - Pax Romana.
- 2. Millä nimellä kutsuttiin Ruotsin ja Venäjän välistä sotaa vuosina 1700-1721?**
 - Pitkäksi vihaksi.
- 3. Milloin Saksassa alkoi uskonpuhdistus?**
 - 1500-luvun alussa.

- 1. Mikä on kolminaisuusopista esiin noussut harhaoppi?**
 - Areiolaisuus.
- 2. Mitkä luostarit saivat tuhonsa 1580-luvun alussa?**
 - Valamo ja Konevitsa.
- 3. Kuka johti Saksassa uskonpuhdistusta?**
 - Martin Luther.

- 1. Mikä merkittävä asia päätettiin kahdessa ensimmäisessä kirkolliskokouksessa?**
 - Uskontunnustus.
- 2. Ketkä toivat ensimmäisinä mukanaan tietoa Suomeen kristinuskosta?**
 - Kulkukauppiaat.
- 3. Mitä toista nimeä käytetään uskonpuhdistuksesta?**
 - Reformaatio.

- 1. Kuka oli ensimmäinen yhteisöllisen luostarin perustanut kirkkoisä?**
 - Pakhomios Suuri.
- 2. Mikä oli venäjän merkittävin kaupallinen ja uskonnollinen keskus 1000–1200-luvuilla?**
 - Novgorod.
- 3. Kuka toteutti uskonpuhdistuksen Ruotsissa?**
 - Kustaa Vaasa.

- 1. Mikä on luostarin johtajasta käytetty nimitys?**
 - Igumeni, igumenia.
- 2. Millä nimellä kutsutaan hautojen päällä olevia mökkejä?**
 - Grobuiksi.
- 3. Mikä oli Mikael Agricolan ammatti?**
 - Rehtori, myöhemmin piispa.

- 1. Mitkä ovat luostarilupaukset?**
 - Omistamattomuus, naimattomuus ja kuuliaisuus.
- 2. Kuka surmasi piispa Henrikin?**
 - Talonpoika Lalli.
- 3. Mikä oli Agricolan ensimmäinen julkaisema teos?**
 - Abc-kiria.

- 1. Kuka apostoli vaati kuolla ristiinnaulittuna pää alaspäin?**
 - Simon Pietari.
- 2. Minkä ruotsalaiset rakensivat viimeisen ristiretken jälkeen?**
 - Viipurin linnan.
- 3. Mitä Ruotsin valtio teki uskonpuhdistuksen aikoihin?**
 - Katkaisi kirkolliset yhteydet Roomaan.

- 1. Kuka on kirkkomme ensimmäinen marttyyri?**
 - Stefanos.
- 2. Missä taisteltiin vuonna 1240?**
 - Neva-joella.
- 3. Minkä rauhan rajalinja vedettiin vuonna 1617?**
 - Stolbovan rauhan.

- 1. Mikä on Paavalista käytetty lempinimi?**
 - Pakanain apostoli.
- 2. Mitä erityistä apostolit saivat ensimmäisenä helluntaina?**
 - Kielillä puhumisen armolahjan.
- 3. Mikä on praasniekka?**
 - Kirkon nimipäivä tai temppeelijuhla.

- 1. Ketä palvottiin jumalana Rooman valtakunnassa alkukirkon aikaan?**
 - Keisaria.
- 2. Ketkä huolehtivat alkukirkon avustustoiminnasta?**
 - Diakonit.
- 3. Mikä rauhansopimus kirjoitettiin vuonna 1721?**
 - Uudenkaupungin rauhansopimus.

- 1. Mitä luostareiden yhteyteen usein rakennettiin?**
 - Sairasmajoja, orpokoteja ja kouluja.
- 2. Milloin kristittyjen vainot loppuivat?**
 - Vuonna 313.
- 3. Kuka suomensi venäjän kielestä "lyhykäisen katekismuksen"?**
 - Samuel Alopaeus.

- 1. Ketkä eivät voi mennä Athos-vuorelle?**
 - Tytöt ja naiset.
- 2. Mitkä ovat paastopäiviä jo alkukirkon ajoista lähtien?**
 - Keskiiviikko ja perjantai.
- 3. Milloin käytiin Suomen sota?**
 - Vuosina 1808-1809.

- 1. Ketkä perustivat Valamon luostarin Laatokan saarelle?**
 - Munkit Sergei ja Herman.
- 2. Milloin vietetään marttyyrien taivaallista syntymäpäivää?**
 - Heidän kuolinpäivänään.
- 3. Millä nimellä tunnetaan Helsingin kirkko, joka valmistui sinne vuonna 1868?**
 - Uspenskin katedraalina.

- 1. Mikä erityinen laitos sijaitsee Uuden Valamon pihapiirissä?**
 - Ikonien konservointilaitos.
- 2. Mikä on reliikki?**
 - Pyhäinjäännös.
- 3. Keiden vastuulla oli opetus ennen kansakoulujärjestelmän syntyä?**
 - Seurakuntien.

- 1. Kuka perusti Konevitsan luostarin?**
 - Arseni Konevitsalainen.
- 2. Mikä on katekumeeni?**
 - Ihminen, joka haluaa tulla kirkon jäseneksi ja opiskelee tätä varten.
- 3. Kuka johtaja antoi hallitsijanvakuutuksensa Porvoon valtiopäivillä vuonna 1809?**
 - Keisari Aleksanteri.

- 1. Minkä luostarin Trifon Petsamolainen perusti?**
 - Petsamon luostarin.
- 2. Miksi kutsutaan ilmoitusta ehtoollisyhteyden katkeamisesta katolisessa kirkossa?**
 - Pannajulistukseksi.
- 3. Minkä maan lainsäädäntöön Suomen lainsäädäntö perustui 1800-luvulla?**
 - Ruotsin.

- 1. Keiden parissa Trifon Petsamolainen teki työtä?**
 - Kolttasaamelaisten.
- 2. Mikä oli Bysantin valtakunnan keskuskirkko?**
 - Hagia Sofia.
- 3. Missä seurakunnassa alettiin toimittaa ensimmäisiä kokonaan suomenkielisiä palveluksia?**
 - Taipaleen seurakunnassa.

- 1. Mikä oli munkki Trifonin nimi ennen kuin hänet vihittiin munkiksi?**
 - Mitrofan.
- 2. Mitä osmanivalloittajat tekivät Hagia Sofian kirkolle?**
 - Muuttivat moskeijaksi.
- 3. Mikä on Venäjän kansallisuusaatteesta käytetty toinen nimitys?**
 - Panslavismi

- 1. Kuka tai mikä on noviisi?**
 - Luostarielämää harjoitteleva ihminen/kokelas.
- 2. Millaista on katolisen ja luterilaisen kirkon ehtoollisleipä?**
 - Happamatonta, nostattamatonta.
- 3. Missä kaupungissa Jeesus syntyi?**
 - Betlehemissä.

- 1. Mitä merkittävää/kirkoissa tarpeellista Lintulan luostari valmistaa?**
 - Tuohuksia.
- 2. Kuka julisti Konstantinopolin patriarkan kirkonkiroukseen vuonna 1054?**
 - Paavi Leo IX.
- 3. Missä kaupungissa Jeesuksen maanpäällinen toiminta loppui eli missä hänet ristiinnaulittiin?**
 - Jerusalemissa.

- 1. Millä yhteisellä nimellä kutsutaan mm. Trifonia, Hermania, Arsenia ja Sergeitä?**
 - Karjalan valistajiksi.
- 2. Kenellä on lännen kirkon puolella suurin päätäntävalta?**
 - Paavilla.
- 3. Minkä uskonnon tapojen mukaisesti Jeesus oli saanut kasvatuksensa?**
 - Juutalaisuuden.

- 1. Kuka piispa valittiin Suomen oman hiippakunnan ensimmäiseksi arkkipiispaksi?**
 - Piispa Antoni.
- 2. Kenen seuraajana Rooman piispaa eli Paavia pidetään?**
 - Apostoli Pietarin.
- 3. Mikä katolisen kirkon tapa vihastutti Lutheria erityisesti?**
 - Anekauppa.

- 1. Mitä merkittävää alkoi Suomessa vuonna 1899?**
 - Venäläistämistoimet.
- 2. Minkä sanan lännen kirkko lisäsi uskontunnustukseen?**
 - Filioque.
- 3. Minkä niminen on uskonpuhdistuksen myötä Englantiin syntynyt kirkko?**
 - Anglikaaninen kirkko.

- 1. Milloin Venäjän vallankumous tapahtui?**
 - Vuonna 1917.
- 2. Mitä latinan kielinen sana "filioque" tarkoittaa?**
 - "Ja pojasta".
- 3. Mikä on Venäjän ortodoksisissa kirkoissa käytetty jumalanpalvelusten kieli?**
 - Kirkkoslaavi.

- 1. Kenelle kirkolliskokous esitti anomuksen Suomen ort. kirkon autonomiasta?**
 - Moskovan patriarkalle.
- 2. Milloin lännen ja idän kirkkojen lopullinen ero tapahtui?**
 - Neljännen ristiretken jälkeen.
- 3. Kuka oli suomalaisen muinaisuskon ylijumala?**
 - Ukko.

- 1. Kuka Moskovan patriarkka myönsi autonomian Suomen ortodoksiselle kirkolle?**
 - Tiihon.
- 2. Minkä kristittyjen tunnuksen keisari Konstantinos otti käyttöönsä sotaretkellään?**
 - Kristus-monogrammin.
- 3. Kuka oli suomalaisen muinaisuskon metsän jumala?**
 - Tapio.

- 1. Millä nimellä Suomen ortodoksista kirkkoa vuoden 1918 asiakirjassa kutsuttiin?**
 - Suomen kreikkalaiskatolinen kirkkokunta.
- 2. Mikä on Rooman tunnetuin amfiteatteri?**
 - Colosseum.
- 3. Mitkä paikat toimivat lähetystyön keskuksina?**
 - Luostarit.

- 1. Mikä ajanlasku otettiin kirkossamme käyttöön vuonna 1922?**
 - Gregoriaaninen ajanlasku.
- 2. Mikä toimitus toimitettiin alkukirkon aikana aina sunnuntaisin?**
 - Ehtoollinen.
- 3. Minkä slaavilaisen valtion ruhtinaana toimi Rostislav 800-luvulla?**
 - Määrin.

- 1. Millä nimellä kutsutaan täysin itsenäistä paikalliskirkkoa?**
 - Autokefaaliseksi kirkoksi.
- 2. Kuinka apostolisen ajan jälkeen alettiin valmistautumaan pääsiäiseen?**
 - Paastoamalla.
- 3. Millä nimellä kutsutaan 1000-luvun lopulla aloitettuja valloitusmatkoja?**
 - Ristiretkiksi.

- 1. Mitä tarkoitetaan autonomisella kirkolla?**
 - Sisäisesti itsenäistä kirkkoa.
- 2. Missä pyhänjäännös sijaitsee kirkkorakennuksessa?**
 - Alttaripöydän alla.
- 3. Mikä järvi ympäröi Valamon saarta?**
 - Laatokka.

- 1. Millä nimellä kutsutaan kirkon käytännön elämää koskevaa päätöstä?**
 - Kanoniksi.
- 2. Mitä kirjaimet "IKHTYS" – tarkoittavat?**
 - Jeesus Kristus Jumalan Poika Pelastaja.
- 3. Minkä niminen on vuodesta 1896 lähtien PSHV:n julkaisema lehti?**
 - Aamun Koitto.

- 1. Kuka valittiin uudeksi apulaispiispaksi vuonna 1922?**
 - Rovasti Herman Aav.
- 2. Ketkä olivat Rooman perustajia mytologian mukaan?**
 - Romulus ja Remus.
- 3. Minkä Raamatun osan Agricola käänsi ensimmäisenä suomeksi?**
 - Uuden testamentin.

- 1. Minkä nimisellä asiakirjalla vahvistettiin Suomen ortodoksisen kirkon itsehallinta?**
 - Tomos-asiakirjalla.
- 2. Kuka toimi Suomen ortodoksisen kirkon arkkipiispana vuosina 1925–1960?**
 - Herman.
- 3. Kuka oli suuri kirkkoisä, joka mm. kirjoitti liturgia-jumalanpalveluksen joka toimitetaan 10 kertaa vuodessa?**
 - Basileios Suuri.

- 1. Minkä sodan rauhannehtoihin kuului, että Suomi joutui luovuttamaan Karjalan kannaksen ja Laatokan Karjalan Neuvostoliitolle?**
 - Talvisodan.
- 2. Milloin jatkosota alkoi?**
 - Vuonna 1941.
- 3. Kuka oli keisari Konstantinoksen äiti?**
 - Keisarinna Helena.

- 1. Kirkkokunnan keskus siirtyi myöhemmin Kuopioon. Mistä se siirtyi sinne?**
 - Sortavalasta.
- 2. Minne sodassa menetetyn Petsamon luostarin veljestö siirtyi asumaan?**
 - Uuden Valamon luostariin Heinävedelle.
- 3. Mikä oli keisari Konstantinoksen perustama valtakunnan uusi pääkaupunki?**
 - Konstantinopoli.

- 1. Kuinka monta ortodoksisista seurakuntaa muodostui sodan jälkeiselle alueelle jälleenrakennusaikaan?**
 - 25 seurakuntaa.
- 2. Mistä järjestöistä tuli erityisen tärkeitä toisen maailmansodan jälkeen?**
 - ONL ja PSHV.
- 3. Mikä esine kuvataan ikoneissa marttyyrien käteen?**
 - Risti.

- 1. Mikä oli Saulin eli apostoli Paavalin roomalainen nimi?**
 - Paulus.
- 2. Mitä tarkoittaa lyhenne PSHV?**
 - Pyhien Sergein ja Hermanin Veljeskunta.
- 3. Mikä eläin oli palvotuin muinaisessa suomalaisessa uskossa?**
 - Karhu.

- 1. Mitä kristittyjä vainonneelle Saulille tapahtui matkallaan Damaskokseen?**
 - Kristus ilmestyi hänelle.
- 2. Kuka valittiin arkkipiispaksi vuonna 1960?**
 - Paavali (Yrjö Olmari).
- 3. Mitä lintua pidettiin erityisen pyhänä suomalaisten muinaisuskossa?**
 - Joutsenta.